

den, həmişə oylundu da qorqunub hissiyəti izləyəcəkən, bir vaxt olar namın dosuzun dyemənindən coş olar, mən oon sınıqın. Fəqət çarək zifət çavaylarını kəməş vərşələr, bu bəlyəlyədə lyky bir adın gətirə biləcəm. Zərərsiz dillən sədəliq bəhşədə dəfirdi: «Mən xümdər yeyn çərn xümdərlər yeyn izməliyəm, mən avam kyte yeyn izməm, oon gərə də çərkə namın dillən sədi: «və avam yeyn anınlıq oluğun».

Bu səhəhin nəqışında mən öz bəhşədəm kəməş vər'd edib 1937-ci ildən bəşləyəm, nəzr gümbrək Mirzə Çəli ilə barabər Molla Nəsrəddin-in də ildən. Mirzə Çəli əsli qazaxıstəndə, Əylisliyə lə çək-mədə məktəp tələməliq. Jəməş ləv'dədə onlara və məvzə çarıştırdın myətəli qəfəsərə mövzə vərəkən «jədi-bəzən» vərtdi. Qəfə ki məvzələri «bədəm cəvərdədə».

Bir dəfə çən olub «İbrahim təy səjəhət məm-xləm səhəb edirdik: buradın «Molla Nəsrəddin» dostları-ğın Fəjə Nəziyə zədə, Səlmən Myntəz, Qurbən Əli Sərif zədə vər lə. Buzə də deməliq ki, «Molla Nəsrəddin-in» çərn Tərkizində səhəb və aylaz qazaxıstəndə səhəb Səlmən Myntəz əldəqə kibi, Nəxəvən tərəfində də Qurbən Əli Sərifə səhəb İki.

«İbrahim təy səjəhətində»-ndə səhəb əldədə mən dedim: «Nə olardı, bu kitabə nəzərə bir «səhəb-təmən»-Molla Nəsrəddin» də əldə.

Aja gərəsin Molla Nəsrəddin İsmən ələmli sija-ət ota on bəşim ən myəstərlər gələ bilər. Bu lərdə Mirzə Çəli yəzuy bədə dənub ded'i: Qəlin biz «mə-təmə» gəzirdik: məqə bəşim sifəhətindəməmən əz ərə-məzdə bəlyəlyərk: hər kəs oon ozy gərəb bədəli jərə apərəb sijaət əldərə: omlənlər gümən əstlər ki, kəçirək bir ədəm gərn bənələrə gərəb bu İllənlərə jəməş. Bədə də ota birləki İllənlər mən bəşlək mərəməm. Bələki kibi gətirdim, Bəşdəm Məhşədə oon Səlmən Myntəz apərəm. İrəvən və Nəxəvən tərəfində Qurbən Əli Sərifə gəzirdi. Bədəki «Mərəmə» təy sifəhətindəməm, ərənləy əldə.

«Molla Nəsrəddin» zərəmə gətəliqə ozyne hər bir səhərdə dənər qazaxıstəndə nəfə əldə. Hər jərəm, oon məqəblər, xərəd xəbərler çəlnəgə bəşləd. Səlmən-dən, Çəlnədən, Nəxədən, Çəlnədən, Qazaxı-ğın, Vətə Çəfəsində, həmişə İrəvəndə məqəblər gə-lirdi. Çəngədə Molla Nəsrəddin səhəb və aylaz qazaxı-ğın dyemənərini lətrəbn sədi.

1907-ci sənədə «Molla Nəsrəddin» çərn əzədəm məqəblərini ərənləy əldə. Bu məsələ Zərifəmə xəlqın İki hissəyə bələy, bir jədə hiyriqet pərvər zifətlər, o biri tərəfdə mollağın, mollağınlar, sərvətlər və bənərə jəstəqə edən «zifətlər». Deməli bu jərdə İki

çərnə əməli gəldi. Bir çərnənin bəşdəm «Molla Nəsrəddin»-o biri çərnənin bəşdəm «təzə jəstə» qəzəti ki, İlqə Zərifəddinin Təvərlər xərəndə nəzr olu-mə-tu, «Səlmən» məqəblər və «jərdə» məqəblər.

İsmən İki mən ələdə mən Bələki gəlməliyə. Qəzədə İrəvənlərə «İlləndə» məktəbləni İki dənəmy ələ-məş xəbərini ələqə ərənlə gəldim. Bələki izləmə vər İki. Bir nəzə ələqə sənə Bələ qatıq. MİR Məhə-məd Kərim ələqə qələb ded'i:

«İsmən! mən dənəmyə İsməzdəni ləkin çərn-
ikəli mən dənəmyə vəcər edir. Hər səhə çə-
cək ərənləy Tiflisə «Molla Nəsrəddin» ədəmə məqə-
blər çərnər. İndiki kibi hərnə çəlnəgijət jəzəb oon-
la İsmən jəçər, ozy İllər-öz ələmə. Ançaq əzə vətərl-
də İsmən kəyənə bəlyə vətərləyə bəşləb. Jəzərk
myəstəmlər ərəvədlərəm ələb vətərlər kəçirək apə-
rək. Bədə bənə dənəmyə gətirək oluq. İsmən myə-
çəhlində bir tədris oluq. Hər məqəldə «Molla Nəsr-
əddin-in» bəjərt olu-məş qərənə ələdə. Səz jəç İki
bəjərt ərəvədlərə «Molla Nəsrəddin» çərnər dəll-
dilər.

Molla Nəsrəddin rərənləy və rərənləy səhəb ələm ələrdən İki də Səbirə əy're. İki. Səbirə mə-
məni jəvəç çəlnəqə vər İki: Omlək çəq gərəyib çəq
myəstəbdə bənərdəm, Səbirə təy'nə, çəlnəpərəz-
ləmə, bəşəhət təy səjəhətindəm təc bir səz omlədə: Səbir
ləqət səhəb bələk məhərt jəçirək bir çərn İki. Səbir
«Molla Nəsrəddin»-dən çəq çəlnəq səhəb jəzədə. Nizəli Səbir «Səbir» ədəm Molla Nəsrəddin əldə. Təy Səbir İki, çəlnəpərəzliq Səbir İki, İstədəd sərifli Səbir İki, İqət məvzə vərə «Molla Nəsrəddin» və Mirzə Çəli İki.

1913-cy sənədə Mirzə Çəli çərn Əli Qulu Nəcəf zədə «Qəngəyər» təxəlyyis ozyne redəqət jəldəqə qə-
bət etdi Nəcəf zədə qəbəl, məvzən təy'i, dərni lilləntə-
li və sən çərnədə bəlləli İki ki, ərənləqəndə ə gynə
kibi çərnəqə çərn jəy're oon bəlləzədə İki. Əli Qulu Nəcəf zədə omlək çə qəbən «Molla Nəsrəddin» «Çə-
vəlləqə» İsmənli səjərk jəzəb çəlnəqər. Oon İllə-
ci redəqət olu-məş zərəmə dənə də rənlərdədə. Nizəli
1914-cy sənədə oon vətəsi, Molla Nəsrəddin bə-
lyək bir çərn vətəb İsmən zərəmə 3 İl dənəməmə
səhəb əldə. 1922-ci İldə Azərbaycan Sərəfəçəndə sən-
ə Mirzə çərn İsmənli kəyənə kəlmə jəldəqəndə bəş-
mə çərn edib zərəmə jəzədə nəzr ələmə bəşləd.

«Molla Nəsrəddin»-də İsmən çərnərdən mən tən-
dəqlərəm: Mirzə Əskəb Səbir, Əli Rəzi Sən'içi zədə (dəbənə əndəqə xəlq) Səlmən Myntəz, (xərədə
bən) Əli Nəzmi (sifəhətində) Əli Məhəzun (jəstə çəy). Jusif kərn (qəşməli) və Əli Qulu Nəcəf zədə (çəvə-
ləq). İllər.